

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatos & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 3. Quomodo agendum sit cum illis, qui inimicitias deponere nolunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

porcorum stabulum intraverit, ibique cum porcis habitans, filiquas & fæces comederit, in luto, si quod vidit, se xpluravit, vomitum resorbuerit &c. Inferatque, peccatorem esse talem, bestiisque se assimilare. 6. Fingat esse aliquem, qui Testamentum, quo ingens Hæreditas ei transcribatur, vili pretio vendiderit; & ostendat, talem esse peccatorem, qui gratiam pro vili voluptate vendat. 7. Fingat Ducem quandam, cui Arx valde opulenta commissa sit, eaque insuperabilis, vili pretio corruptum, se & arcem Hostibus capitalissimam tradidisse. Inferat hoc peccatorem agere, qui Arcem animæ diabolo tradit. 8. Fingat, comicum fuisse, qui, cum pollicitus fuisset comœdiam exhibere, atque ideo Regem cum tota Aula sua invitasset, nunquam tamen in theatrum prodierit, & comœdiam auspicatus sit. Inferat, talem comicum esse peccatorem, qui conversionem differt.

X. Quandoque illi ostendat, quantum gaudium creare possit DEO & omnibus Sanctis, si seriò se emendet. Eum in finem proderit attulisse favores speciales, quos peccatoribus sincerè conversis exhibuit DEVS, maximè S. Magdalenz, Mariæ Ægyptiacæ, Pelagiæ &c.

XI. Proderit etiam declarare minas, quas proposuit DEVS in S. Scriptura adversus eos, qui vocantem DEVM audire distulerunt, maximè illam Prov. c. 1. ubi ait DEVS tales: *Quia vocavi, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit, qui aspiceret, ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo, cum vobis id, quod timebatis, evenerit.* Ad quarum minarum confirmationem adducat unum alterumve exemplum Tragicum, in quibus minæ tales impletæ sunt; maximè illius rustici, pro quo, cum post mortem ejus ex Psalmo De profundis ille Versiculus: *Fiant aures tua intendentes &c.* cantaretur, Imago Crucifixi feretro insistens manus de ligno resolvit, iisque aures obturavit.

§. III.

Quomodo agendum sit cum illis, qui Inimicitias deponere nolunt.

I. **G**ra quoque media adhibere convenit, ut, si unum non proficiat, alterum sortiatur suum effectum. 1. In primis ergo

proponat talibus personis exemplum DEI, uti Christus Matt. c. 5. fecit, dum dixit: *Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, orate pro persequentibus vos, ut sitis filij patris vestri, qui in caelis est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.*

II. Proponat exemplum Christi, qui in cruce exclamavit: *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt*, Luc. 23. Inferat ergo: Si Dominus inimicis tam gravibus tam liberaliter ignovit, tu servus illius minoribus non ignosces? Hoc exemplo Theodosius Imperator se animabat; cum enim rogaretur, ut veniam iis, qui ipsum offenderant, daret, respondit. Quid mirum est, si nos, qui homines sumus, homini ignoscamus, cum Christus, qui DEUS est, inimicis suis tantis tam liberaliter ignoverit? Merito ergo S. Bernardus in tr. de Pass. c. 8. ait: *Reconde in thesauro cordis tui hoc verbum (nempe Pater, ignosce illis,) ut, quotiescunq; serviunt inimici, memoriam abundantia suavitatis IESU valeas eructare, hunc clypeum contra inimicorum insultus opponens.*

III. Ostendat, quam necessarium sit, ignoscere inimicis, eo quod alioqui nec nobis dimittantur peccata nostra, uti patet ex sermo Evangelico debitum suum parvum dimittere nolente. Hunc in finem proderit unum alterumve exemplum paulo terribilius adferre, v. g. de Sapritio Sacerdote, qui jam ad martyrium ductus, quia Nicephoro veniam petenti eam negavit, mutata mente Dijs immolavit, uti apud Surium 9. Februarij videre est. Aut de muliere, quæ, cum in turba hominum ab Adolescente leviter impulsæ & humi prostrata, veniam flexo poplite, & junctis manibus petenti negasset, à dæmone inspectantibus omnibus abrepta, & in puteum dejecta est, uti S. Bernardinus Senensis s. 15. Quadr. refert. Aut de illa muliere, quæ, quia dimittere noluit, in morbo, dum ei SS. Eucharistia pro viatico offertur, vultum avertit, & dixit: sicut ego averti vultum ab alijs, nolens eis dimittere, ita DEVS avertet nunc vultum suum à me. Hæc dicens obiit. Spec. Exempl. V. Dimittere ex. 6. Aut de illo, qui cum esset mortuus, & in Ecclesia pro eo preces consuetæ dicerentur, Crucifixi imago manus retraxit, & auribus apponens dixit: *Nec pepercit, neque parcam.* ib. ex 4. Quod si dubitaret Sacerdos, num is, cum quo agit, serio ignosceret, posset terribilem illam Historiam

de Nobili illo Cordubensi narrare, qui, quia fictè tantum vnam dederat, Angeli duo Sacerdotem ad ejus sepulchrum deducentes, jusserunt SS. Hostiam ex ore auferre, quo facto disturbatum cadaver in fossam videri desijt, uti fufius legere est in Pædagog. Christi. p. 2, c. 15. §. 2.

IV. Ostendat, quantos favores Christus exhibuerit ijs, qui inimicis ignoverunt; nam S. Gualberto & alteri cuidam Nobili Anglo, post condonatam hostibus, ab illo quidem Fratris, ab hoc autem Patris eadem, ad Christi effigiem orantibus visus est Christus, viventis modo, toto capite annuere, & factum approbare, uti Baron. to. II. Anno 1051. testatur. Mulieri verò cuidam, quæ occiforem filij in domum susceperat, ita DEUS rependit hanc gratiam, ut & filium ejus ex purgatorio eriperet, & ipsi vitam æternam promitteret, ut Faber in Festo S. Steph. conc. 3. n. 3. refert.

V. Declaret, quàm præclaram habeat occasionem ingentia bona sibi comparandi, si sincerè & liberaliter ignoscat Inimicis. Nam 1. per hanc viam facillimè obtinetur remissio peccatorum, juxta illud Christi Matth. 6. *Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester caelestia delicta vestra. Beati misericordes, quoniam misericordiam consequentur* ? Ib. c. 5. Quis autem non libenter tres obolos proximo remitteret, ut aliquot milliones debitorum sibi remitterentur? 2. Ingens præmium in cælo sperare potest, si enim majus meritum ibi est, ubi major difficultas reperitur; quis dubitet, huic actui maximum olim præmium responsurum, sicut maxima in eo difficultas reperitur. Certè S. Chrysostr. ho. 3. de Saule & David dicere ausus est: *Ea res pro Martyro tibi computabitur, si insidias molientem, & ad tantam proceritum malevolentiam, inter bene meritos numeraris, non desinas orare pro illo, DEVM obsecrando, ut illi fiat propitiu.* Hinc & S. Agnes aliquando D. Brigittæ l. 4. rev. c. 124. dixit: *Nihil est pulchrius, aut acceptius DEO, quàm ladentem se diligere, & pro persequentibus exorare.* 3. Etiam majorem sibi honorem & famam comparare potest ignoscendo, si enim magnam sibi obvenisse gloriam crederet, si exercitū multis militibus constantem superasset; an non majorem obtigisse dicet, si victoriam de seipso reportet, quæ omnium nobilissima est: Unde S. Gregorius Nyssenus l. de orat. dicere ausus est, talem homi-

nem non videri amplius intra terminos humanæ naturæ conspici, sed ipsi DEO per virtutem assimilari, dum facit ea, quæ solius DEI est facere; debitorum enim remissio, proprium ac peculiare DEI munus & officium est.

VI. Ostendat illi, quòd Inimicus sibi potiùs, quàm ipsi nocuerit; similes enim sunt tales homines, qui alicui nocent, vulpeculis Samsonis, quæ, dum segetes Philisthæorum accendebant, seipsas etiam peremerunt; similes sunt unicorni, quæ, dum alium cornu appetit, seipsam ita arbori affigit, ut extrahere illud non possit; similes sunt gladio Adamantem aut siclicem ferienti, qui se potiùs destruit, quàm lapidem; similes sunt apibus, quæ, dum alijs aculeum insigunt, se perimunt; similes sunt canibus lapidem invadentibus, qui dentes potiùs suos consumunt, quàm lapidi noceant; similes sunt illi, qui candelam emungit, ac candelæ quidem lumen clarius facit, digitos autem suos adurit & contaminat. Unde & S. Hieronymus ad Eustochium ait: *Apud Christianos non, qui patitur, sed qui facit contumelias, miser est.*

VII. Ostendat, quàm multorum bonorum occasio illi sit inimicus, illorum nimirum omnium, quæ n. 5. indicavi; si ergo amamus eum, qui nobis viam facit ad ingens lucrum faciendum, vel occasionem præbet ingentis præmij obtinendi; si diligimus eos, qui nobis vel in pugilatu vel in Academicis certaminibus sese opponunt, atque adeò occasionem faciunt fortitudinis & doctrinæ nostræ ostendendæ, an non tantò magis diligamus Inimicos, quantò majora bona sunt spiritualia, quæ per amorem Inimicorum obtinentur, quàm materialia, quæ in hoc mundo tam sollicitè quærentur.

VIII. Hortetur, ut Inimicum tanquam manum & instrumentum, aut legatum DEI intueatur, quo DEUS usus est ad ipsius læsi speciale commodum; an non enim ut sic exoscilabitur potius manum, aut legatum DEI tam paternè castigantis? Aut certè hortetur, ut eum intueatur tanquam à dæmone impulsus, aut morbo suo, an non ut sic potiùs condolebit ipsi, quàm irascetur?

IX. Ostendat, quòd si velit vindictam de hoste capere, non possit id meliùs facere, quàm si totam suam causam DEO committat; sic enim ipse DEUS petijt: *Mihi vindicta, & ego retribuam.* ad Rom. c. 12. suadeat ergo, ut sequalur exemplum

S. Jeremiæ dicentis c. 11. *Tu autem Domine Sabaoth, qui iustitias iustè, & probas renes & corda, videam ultionem tuam eis, tibi enim revelavi causam meam.* Profectò qui tali modo vindicari vult, à Domino inveniet vindictam, uti sapiens Eccl. 28. c. ait; unde S. August. in Ps. 102. hortatur omnes; *Ferò iniurias securus esto, faciet enim misericordias DEVS, & iudicium omnibus iniuriam accipientibus.*

X. Præterea verò etiam in memoriam illi revocet, quod nulla re magis se vindicare ab Inimico possit, quam si nihil faciat injuriæ ejus; ita enim docet S. Hieronymus in Epistola ad Hebræos, dum ait: *Nihil ita confusam facit injuriam agentis, sicut fortis & mitis patientia tolerantis, & neque in opere, neque in lingua se vindicantis.*

XI. Suadeat illi, ut Justitiam DEI consideret, illique totam vindictam committat, ut qui ipse Rom. 12. dicit: *Mihi vindictam, & ego retribuam.* Unde rectè S. Chrysostomus ho. 53. ad Pop. *Cùm nos ipsos, inquit, ulciscimur, DEVS nos non defendit: cùm autem ipsi concedimus vindictam, plus, quam expectamus, efficitur.* Ita S. Ignatius expertus est, uti Ribadeneira l. 5. vit. c. 2. testatur, contra quem cùm Pater quidam impetu animi abreptus acerbior extitisset, & S. Ignatius pro ipso in Missa magnam vim lacrymarum profundens dixisset: *Ignosce Domine, parce Domine: respondit Dominus: Sine me, ego enim pro te vindictam sumam: ego, nisi respiciat, ultor existam.* Quod & factum, nam dum Pater ille in templo quodam Sanctorum reliquias intuebatur, inter ossa etiam hominis vultum vidit truci aspectu intentantem flagellum, nisi Ignatio pareret. Eo viso, quamquam ille tumorem non nihil represserit, multis tamen, magnisque molestijs affectus est.

CAPUT V.

DE CAPTIVORVM APOSTOLICA
CONFORTATIONE.

DE Confortatione inscribitur hoc caput, quia, licet plura sint officia, quæ Operarium erga captivos præstare oportet, ipsa tamen confortatio meritò præcipuum, & velut scopus cæterorum æstimatur, uti ex iis, quæ in toto hoc capite dicuntur, apparebit. Ut verò melius, faciliusque, quæ hoc loco dicenda sunt, intelligantur, notandum est, duplicis generis esse